

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 21.03.2025 nr 8-1/2775-1
Meie 07.04.2025 nr 10-3/25/43-1

Vastus arvamuse küsimisele vangistusseaduse, karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõule

Olete andnud Tartu Halduskohtule võimaluse avaldada arvamust vangistusseaduse, karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõule, millega lisatakse nimetatud seadustesse vanglarendi välislepingu edukaks rakendamiseks vajalikud sätted. Soovime esitada järgmised tähelepanekud.

Eelnõu seletuskirjas esitatud nn vanglarendi mõjude analüüs on väga napisõnaline, jättes regulatsiooni põhiosas, seejuures ka Eesti vanglas karistuse täideviimisel tekkivate vaidluste lahendamise üksikasjalikuma korralduse välislepingu objektiks. Isegi, kui välislepinguga lepitakse kokku kohaldatav materiaaalõigus ja vaidluste lahendamine välisriigi kohtus, pole välistatud, et kokkulepe ei hõlma siiski kõiki võimalikke vaidlusküsimusi ammendavalt ja vähemalt osaliselt tuleb tekkivaid vaidlusi lahendada Eesti kohtutes, sh halduskohtutes, kohaldades välislepingus reguleerimata juhtudel ka Eesti õigust (näiteks kehtivaid vangistusõiguse norme) ning õiguse üldpõhimõtteid.

Arvamuse avaldamiseks esitatud eelnõu ja seletuskiri ei võimalda kahjuks prognoosida Eesti kohtutele tekkida võivat täiendavat koormust vanglarendi kavatsuse realiseerumisel. Arusaama Eesti halduskohtute pädevusse kuuluvatest vangistuse täideviimisest võrsuvate vaidluste iseloomust ja hulgast aitab siiski mõista senine märkimisväärne vaidluste hulk ja sisu halduskohtutes.

Seega ei tohiks mingil juhul tähelepanuta jätta, et kohtute, seejuures juba aastaid ülekoormusega töötanud halduskohtute, töökoormuse kasvu korral vajavad kohtud täiendavat ressursi nii kohtunikukohtade, ametnike töötasu kui ka tõlkekorralduse näol. Vastasel korral seaks riigile ühelt poolt küll majanduslikult kasulik vanglarendi idee teisalt teravalt löögi alla õigusemõistmise kui ühe riigi tuumikfunksiooni korrakohase toimimise ning takistaks riigi enda elanike ja ettevõtete juurdepääsu õigusemõistmisele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sirje Kaljumäe
kohtu esimees